

PUSDALYVIAI IR DALYVIAI

1 subjektas, 2 (ar keli) veiksmai

2 veiksmai tuo pačiu metu

PUSDALYVIS

Kai važiuoja į Klaipėdą, Jonas visada užsuka į Kauną.
Važiuodamas į Klaipėdą (,) Jonas visada užsuka į Kauną.

važiuoti-+ -damas, -dama
 + -dami, -damos

Ji pradėjo dirbti, **kai mokėsi** universitete.
 Ji pradėjo dirbti (,) **mokydamsi** universitete.

mokytis + -damasis, -damasi
 + -damiesi, -damosi

vienas veiksmas po kito

DALYVIS (būtasis kartinis laikas)

Kai nuvažiavo į Klaipėdą, Jonas aplankė draugus.
Nuvažiavęs į Klaipėdą (,) Jonas aplankė draugus.

nuvažiav-σ + ęs, -usi
 + -ę, -usios

Milda eis į sporto klubą, **kai parašys** laišką.
 Milda eis į sporto klubą (,) **parašiusi** laišką.

paraš-ė + ęs, -įusi (rašyti, rašė)
 + -ę, -įusios

37. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdžius.

Kai skaitysi šį laišką, tikriausiai šyptelėsi. → **Skaitydama(s)** šį laišką (,) tikriausiai šyptelėsi.
Kai perskaitysi laišką, parašyk atsakymą. → **Perskaitęs (-čiusi)** laišką (,) parašyk atsakymą.

1. Kai ėjau į universitetą, užsukau į knygyną. →

2. Užsukau į knygyną ir nusipirkau naująją K. Sabaliauskaitės knygą. →

3. Kai traukinys artėjo prie stoties, ėmė mažinti greitį. →

4. Kai kalbasi telefonu, Monika pamiršta laiką. →

5. Kai kalbiesi telefonu, aiškiai tark žodžius. →

6. Paimu popieriaus lapą ir sėdu prie rašomojo stalo. →

7. Kai bendraujame su kitais, ir patys keičiamės. →

8. Pavėlavau į paskaitą ir draugų neberadau – jie dirbo kažkur kitur. →

9. Kai sužinojau, kad egzaminą išlaikiau, nudžiugau. →

10. Kai pasikalbėjome, išsiskyrėme: Tomas nulėkė į darbą, o aš – namo. →

11. Kai baigsiu studijuoti, dirbsiu. →

12. Kai mokaisi, beveik kasdien sužinai naujų dalykų. →

39. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdžius.

Kai rašote testą, reikia būti atidiems. → **Rašant** testą (,) reikia būti atidiems.
 Kai parašote testą, patartina patikrinti. → **Parašius** testą (,) patartina patikrinti.

1. Kai mama balsu skaitė tą laišką, mudu iš nuostabos net išsižiojome. →
.....
2. Kai traukinys priartėjo, sužiurome į vagonų langus. →
.....
3. Kai traukinys artėja prie stoties, žmonės sujunda. →
.....
4. Kai kalbiesi telefonu, reikia aiškiai ir garsiai tarti žodžius. →
.....
5. Paimu parkerį, popieriaus lapą ir sėdu prie rašomojo stalo. →
.....
6. Kai atsisėdu prie rašomojo stalo, visi iš kambario išeina – palieka mane vieną. →
.....
7. Kai dirbu, patinka klausytis muzikos. →
.....
8. Kai pavėluoji, patartina atsiprašyti. →
.....
9. Kai mes kalbėjomės, suskambėjo telefonas. →
.....
10. Kai mokslo metai pasibaigs, važiuosiu namo. →
.....
11. Kai keliautojas pasakoja savo nuotykius, studentai klausosi. →
.....
12. Kai keliautojas papasakojo apie tolimą šalį, studentai ėmė klausinėti. →
.....

antrasis veiksmas prieš pirmąjį

1 subjektas, 2 veiksmai

2 subjektai, 2 veiksmai;
1 subjektas ir 1 veiksmas + beasmėnė
konstrukcija

PRIEŠ + PUSDALYVIS

PRIEŠ + ESAMOJO LAIKO PADALYVIS

Prieš tai, kai važiuoja į Klaipėdą, Jonas visada užsuka į Kauną.

Prieš važiuodamas į Klaipėdą, Jonas visada užsuka į Kauną.

Gavome įskaitas, o tada reikėjo ruošti egzaminui.

Prieš ruošiantis egzaminui gavome įskaitas.

(Plg.: Gavus įskaitas reikėjo ruošti egzaminui.)

40. Palikite tinkamą formą, netinkamas išbraukite.

Prieš išvykdamas, išvykęs, išvykus Petras norėjo pasikalbėti su broliais.

1. Išvykdamas, išvykęs, išvykus draugui, Andrius nuliūdo.
2. Pavalgęs, pavalgius, valgydamas malonu pailsėti.
3. Šiuos vaistus reikėtų gerti prieš valgydamas, valgant, valgęs.
4. Gerdamas, geriant, išgėrus kavą malonu paplepėti su kolegėmis.
5. Gerdamas, geriant, išgėrus kavą visada peržiūriu rytinius laikraščius.
6. Laukdamas, sulaukęs, sulaukus draugo skaičiau knygą.
7. Laukdamas, sulaukęs, sulaukus draugo turiu skubėti į darbą.
8. Grįžusi, grįžus, grįžtant namo truputį pailsiu.
9. Grįžusi, grįžus, grįžtant galima užvažiuoti į parduotuvę.
10. Rašydamas, rašant, parašius testą reikėtų jį patikrinti.
11. Rašydamas, rašant, parašius testą nesu labai atidus.
12. Rašydamas, rašant, parašius testą reikia būti atidesniam.

41. Išbraukite netinkamas formas.

Man grįžus, grįždamas, grįžęs Jonas išpasakojo visas naujienas.

1. Į biblioteką užėisiu grįžus, grįždamas, grįžęs iš paskaitų.
2. Turint, turėdamas, turėjęs daugiau laiko tikrai šią knygą perskaitysiu.
3. Turint, turėdamas, turėjęs daugiau laiko šią knygą vertėtų perskaityti.
4. Kalbėdama, kalbant, pakalbėjus būtina aiškiai tarti visus žodžius.
5. Kalbėdama, kalbant, pakalbėjus ji labai skuba.
6. Prieš kalbėdama, kalbant, pakalbėjus gerai pagalvok.
7. Pakalbėjęs, kalbant, pakalbėjus reikėtų klausytojams padėkoti.
8. Pakalbėjęs, kalbant, pakalbėjus pirmiausia padėkočiau klausytojams.
9. Bėgdamas, atbėgęs, atbėgus į stotelę, autobuso jau neberadau.
10. Bėgdamas, atbėgęs, atbėgus į stotelę pamačiau nuvažiuojantį autobusą.
11. Prieš studijuodamas, studijuojant, studijavęs reikia gerai išlaikyti egzaminus.
12. Studijuodamas, studijuojant, studijavęs turi daug dirbti.

42. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdžius.

Kai skaitysite tekstą, įrašykite praleistus žodžius. → **Skaitydami** tekstą (,) įrašykite praleistus žodžius.

Kai grįžome iš kelionės, aplankėme draugus. → **Grįžę** iš kelionės (,) aplankėme draugus.

Kai lyja, visada oras atšąla. → **Lyjant** visada oras atšąla.

Kai draugai ateina, Milda parodo naujusias nuotraukas. → Draugams **atėjęs**, Milda parodo naujusias nuotraukas.

1. Kai privažiavome prie stovyklavietės, sutemo. →

2. Kai Saulius važiavo į centrą, pateko į spūstį. →

3. Kai leidosi saulė, pievose sklido rūkas. →

.....

4. Kai grįždavo brolis, namuose būdavo labai linksma. →

.....

5. Kai žmogus skuba, važiuoti nesaugu, netgi pavojinga. →

.....

6. Kai pučia smarkus vėjas ir banguoja jūra, maudytis pavojinga. →

.....

7. Stovėjau kambaryje prie lango ir klausiausi pokalbio. →

.....

8. Kai stovime apžvalgos aikštelėje, Vilniaus senamiestis matyti kaip ant delno. →

.....

9. Kai maudotės, reikia būti atsargiems. →

.....

10. Kai maudaisi, turi būti atsargus. →

.....

11. Kai kalbėdavosi su kaimynais, jis niekada nesiskųsdavo. →

.....

12. Kai pasikalbėjau su mama, pasidarė ramiau. →

.....

43. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdžius.

Važiuoju į Kauną ir klausiausi pramoginės laidos. → **Važiuodamas** į Kauną, klausiausi pramoginės laidos.
 Kai **nuvažiuoju** į Kauną, aplankau draugus. → **Nuvažiavęs** į Kauną, aplankau draugus.
 Kai **važiuoji** į kelionę, *būtina* turėti asmens dokumentą. → **Važiuojant** į kelionę, būtina turėti asmens dokumentą.
 Kai mes **parvažiuojame**, tėvai labai džiaugiasi. → Mums **parvažiavus**, tėvai labai džiaugiasi.

1. Kai po trejų metų pamačiau Antaną, nepažinau. →

.....

2. Kai ilgai nematai draugų, pasiilgsti. →

.....

3. Kai draugas pradėjo mokytis, mes susitinkame daug rečiau. →

.....

4. Kai iš anksto susidarei nuomonę apie pašnekovą, sunku bendrauti. →

.....

5. Iš pradžių jos aplankys draugę, po to užbėgs į parduotuvę. →

.....

6. Kai nesusitari iš anksto, susitikti su jais nepavyksta. →

.....

7. Kai nesusitariame iš anksto, su jais negalime susitikti. →

.....

8. Kai Tadas grįš, važiuosime prie jūros. →

.....

9. Kai Tadas grįš, jus aplankys. →

.....

10. Suskambėjo skambutis, ir aš puoliau prie telefono. →

.....

11. Vartau seną albumą ir prisimenu gražiausias vaikystės akimirkas. →

.....

12. Užverčiu albumą, užsimerkiu ir imu svajoti apie ateitį. →

.....

44. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdžius.

Nesuprantu jo – sirgo ir ėjo į darbą. → Nesuprantu jo – **sirgdamas** ėjo į darbą.
Kai **pasveiksiu**, jus aplankysiu. → **Pasveikęs (Pasveikusi)** jus palankysiu.
Kai sergi, **reikia** gulėti. → **Sergant** reikia gulėti.
Kai susitinki draugą, **malonu** pasikalbėti. → **Susitikus** draugą malonu pasikalbėti.

1. Kai nusiramino, mergaitė papasakojo, kas atsitiko. →

.....

2. Kai jis išėjo iš darbo, visi lengviau atsiduso. →

.....

3. Kai stebi žaidžiančius anūkus, močiutė prisimena savo vaikystę. →

.....

4. Kai užauga, vaikai nebenori gyventi kartu su tėvais. →

.....

5. Kai gyveni pas giminaičius, tenka taikytis prie jų gyvenimo. →

.....

6. Kai supyksti, geriau nesiginčyti – labai lengva įskaudinti kitus. →

.....

7. Kai kalbasi telefonu, ji pamiršta laiką. →

.....

8. Kol visko nepadarysime, negalėsime išeiti. →

.....

9. Kol visko nepadarysime, negalima išeiti. →

.....

10. Kai Tadas tvarkė įvairius senus dokumentus, rado senelio testamentą. →

.....